Eduskunta
Talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä annetun direktiivin (EU) 2015/2302 muuttamiseksi matkustajien suojelun tehostamiseksi sekä direktiivin tiettyjen näkökohtien yksinkertaistamiseksi ja selkeyttämiseksi (U 89/2023 vp)

Euroopan komissio on 29.11.2023 antanut ehdotuksen matkapaketeista ja yhdistetyistä matkajärjestelyistä annetun direktiivin muuttamiseksi. Pidämme ehdotusta koskevaa valtioneuvoston kirjelmässä esitettyä valtioneuvoston kantaa pääosin hyvänä ja perusteltuna. Nostamme esiin seuraavat asiat ehdotuksesta sekä valtioneuvoston kannasta:

Pidämme ongelmallisena, että tavoite sääntelyn selkeyttämisestä ei toteudu, sillä matkapaketin ja yhdistetyn matkajärjestelyn määritelmäovat edelleen epäselvät. Määritelmät sisältävät käytännön soveltamisen kannalta haastavia aikarajoja. Käytännössä niin kuluttajille, elinkeinonharjoittajille kuin viranomaisillekin on epäselvää, missä tilanteissa on kyse matkapaketista ja milloin yhdistetystä matkajärjestelystä tai erillisistä, direktiivin soveltamisalan ulkopuolisista palveluista. Katsomme, että määritelmiä tulisi tämän vuoksi selkeyttää.

Katsomme, että **ennakkomaksujen määrää ei tule rajoittaa 25 prosenttiin,** ja pidämme tältä osin valtioneuvoston kriittistä kantaa perusteltuna. Ennakkomaksuja koskeva rajoitus merkitsisi erityisesti pienempien matkanjärjestäjien toimintamahdollisuuksien kaventumista. Käytännössä matkajärjestelyjen tekemisen edellytyksenä yritysten välisissä sopimusketjuissa ovat ennakko- ja varausmaksut. Erityisesti pienten matkanjärjestäjien mahdollisuus rahoittaa kyseisiä maksuvelvoitteita ilman kuluttajilta perittäviä tarpeellisia ennakkomaksuja ovat heikot. Koska kuluttajan suoja toteutuu tehokkaasti matkanjärjestäjän maksukyvyttömyyssuojan kautta, ei ennakkomaksun rajaaminen ole kuluttajansuojan näkökulmasta tarpeellista.

Ehdotukseen sisältyvä poikkeamismahdollisuus ennakkomaksun prosentuaalisesta rajoituksesta on tärkeä. Se, että poikkeaminen sidottaisiin tilanteisiin, joissa suuremmat ennakkomaksut ovat tarpeen matkapaketin organisoinnin ja toteuttamisen varmistamiseksi, jää käytännön

soveltamistilanteiden osalta epäselväksi. **Vastustamme myös ehdotettua kieltoa veloittaa matkan loppusummaa kuluttajalta aiemmin kuin 28 päivää ennen matkan alkamista**. Tämä olisi ongelmallista sen vuoksi, että elinkeinonharjoittaja joutuu maksamaan varatuista palveluista sopimuskumppaneilleen hyvinkin aikaisessa vaiheessa.

Suhtaudumme valtioneuvoston tapaan myönteisesti matkakupongeista ehdotettuun sääntelyyn, joka selkeyttäisi matkakuponkien käyttöä koskevia menettelysääntöjä. Pidämme myös tärkeänä, että matkakupongit tulevat maksukyvyttömyyssuojasääntelyyn piiriin. Katsomme kuitenkin, että kuluttajan nimenomaisesti valitessa matkakupongin, ei matkanjärjestäjällä tule olla velvollisuutta palauttaa matkan arvoa kupongin voimassaoloajan umpeuduttua, vaan kuluttajan nimenomaisen alkuperäisen valinnan kupongin ja rahojen palautuksen välillä tulee olla lopullinen. Mikäli velvollisuus matkan arvon palautuksesta säilyy, on tärkeää, että matkakupongin vaihtuessa maksujen palautukseen, palautuksen määrän tulee olla sidottu alkuperäiseen asiakkaan maksamaan matkan hintaan, eikä matkakupongissa mainittuun määrään, joka usein on korkeampi kuin alkuperäisen matkan hinta.

Katsomme, **ettei kuluttajansuojaa koskeva direktiivi ole oikea instrumentti säädellä yritysten välisiä sopimussuhteita** tavalla, joka merkitsisi yritysten väliseen sopimusvapauteen puuttumista. Tämän vuoksi suhtaudumme varaukselle ehdotukseen, jossa palveluntarjoaja peruuttaessa matkapakettiin kuuluvan palvelun tämän olisi palautettava matkanjärjestäjälle kyseisestä palvelusta saadut maksut 7 päivän kuluessa.

Kunnioittavasti

Suomen Yrittäjät

Karoliina Katila
asiantuntija